

Šivanje korzeta s košaricama – online učenje

Sewing a corset with cups – online study

Stručni rad / Professional paper

Đurđica Kocijančić

Sveučilište u Zagrebu Tekstilno-tehnološki fakultet, Zavod za dizajn tekstila i odjeće, Prilaz baruna Filipovića 28a, 10000 Zagreb, Hrvatska

Korespondencija: djurdjica.kocijancic@ttf.unizg.hr

Sažetak

U radu je prikazano šivanje korzeta s košaricama prilagođen online učenju na predmetu "Izrada kostima (workshop)". Postupak šivanja korzeta s košaricama opisan je pomoću foto materijala za online vježbi. Cilj rada je objasniti na koji se način šiva korzet s košaricama putem online nastave studentima Kostimografije za vrijeme kada nije bila moguća kontaktna nastava. Prema detaljnim uputama za šivanje prikazan je svaki korak tehnološkog procesa šivanja korzeta s košaricama. Na taj se način studenti usmjeravaju da prema uputama dobivenim putem online nastave šivaju korzet kod kuće.

Ključne riječi: šivanje; korzet; kostim; online učenje

Abstract

The paper shows sewing of a corset with cups through the online study course "Costume making (workshop)". The sewing process of a women's corset with cups is described using photo materials for online classes. The online classes explaining how to cut a corset with cups was made for Costume design students during the time when contact classes were not possible. The instructions show the technological sewing procedure, thus how to make the corset with cups, in detail. In this way, Costume design students are taught on corset sewing at home according to exact instructions via online classes.

Keywords: sewing; corset; costume; online study

1. Uvod

Šivanje odjeće je druga skupina postupaka u procesu proizvodnje odjevnog predmeta, a izvodi se u šivaonici. U šivaonici se iskrojene dijelovi odjevnog predmeta spajaju različitim tehnikama pri čemu postupno nastaje odjevni predmet. Dominantna je tehnika spajanja dijelova odjevnih predmeta pomoću šivaćih strojeva i uporabom šivaćeg konca koji pruža čvrstoću, elastičnost i kakvoću šivanih šavova na odjeći [1].

Riječ šivanje upotrebljava se prvi put u 14. stoljeću [2]. Šivanje je jedno od najstarijih tekstilnih umijeća koje se pojavljuje u paleolitnom periodu. Tisućama godina, šivanje se radilo ručno sve do pronalaska šivaćeg stroja u 19. stoljeću i uspona kompjuterizacije krajem 20. stoljeća koji su doveli

do masovne proizvodnje i izvoza šivaćih sašivenih stvari. Ručno šivanje se koristi širom svijeta, a karakteristično je za visoko kvalitetno krojenje muške odjeće, visoku modu i krojenje ženske odjeće po narudžbi, te kao sredstvo kreativnog izražavanja tekstilnih umjetnika i za osobe kojima je to hobi [3].

Šivanje je većim dijelom bilo zanimanje žena i većina šivanja prije 19. stoljeća je imala praktičnu svrhu. Odjeća je bila skupa investicija za većinu ljudi a žene su imale važnu ulogu u produživanju dugovječnosti komada odjeće. Ponekad su morali rastaviti odjeću, okrenuti na drugu stranu i ponovo sastaviti komad odjeće u novi odjevni predmet. Takva je odjeća bila iznošena ili poderana, stoga je upotrjebljena u druge praktične svrhe. Na takav su način održavali odjeću s prenamjenom [3].

1.1. Povijesni razvoj šivanja

Smatra se da je izrada odjeće započela davno, 20000 godina prije Krista. Prapovijesni ljudi su za izradu odjeće koristili životinjske kože koje su bušili oštrim predmetima, a zatim provlačili rafiju kroz nastale rupice. U paleolitik u prvoj fazi pojavile su se igle bez ušica, a u drugoj fazi paleolitika igle s ušicom. U metalnom dobu pojavile su se prve igle za šivanje izrađene od zlata i bakra, a kasnije i od bronce. Od 4. stoljeća počele su se izrađivati čvrste željezne igle. Od 11. stoljeća pojavljuje se postupak izvlačenja žice, važan za izradu metalnih igli. U 14. stoljeću pojavljuju se prvi iglari, zanatlije. Cijelo to vrijeme odjeća se izrađivala ručno vrlo sporo i teško. Pojavom manufakturna dolazi do podjele na više tehnoloških postupaka gdje su radnici ručno šivali uz pomoć igle i napršnjaka s brzinom 40 uboda u minuti. Leonardo da Vinci izrađivao je nacрте stroja koji oponašaju ručno šivanje. Međutim 1755. godine C. F. Weisenthal patentirao je iglu s dva vrha i ušicom u sredini. Godine 1830. B. Thimonnier patentirao je šivaći stroj s lančanim ubodom i iglom zakrivljenog vrha, igljenjačom s okomito postavljenom iglom, te prvu pritisnu nožicu koja pridržava vodoravnu postavljenu tkaninu. W. Hunt je 1834. godine završio konstrukciju prvog šivaćeg stroja s zrnčanim ubodom. Prvi je primijenio iglu s ušicom na vrhu u koju je uveden gornji konac i čunak s donjim koncem. U razdoblju od 1843-1846. godine E. Howe konstruirao je prvi uporabljivi šivaći stroj s iglom koja je imala ušicu i dva žljebića poput današnjih strojnih šivaćih igala, te patentirao 1846. godine. Godine 1851. I. M. Singer usavršio je patent šivaćih strojeva koji je mogao šivati ravan šav željene dužine, namijenjen industrijskoj uporabi. Godine 1887. P. Diehl ugradio je prvi elektromotor u Singerov šivaći stroj. U 20. stoljeću nastavlja se razvoj šivaćih strojeva i specijalnih šivaćih strojeva, a u 21. stoljeću osmišljeni su šivaći roboti, inteligentnii šivaći strojevi i sustavi umjetne inteligencije [1].

2. Eksperimentalni dio

2.1. Materijali i metode šivanja korzeta s košaricama

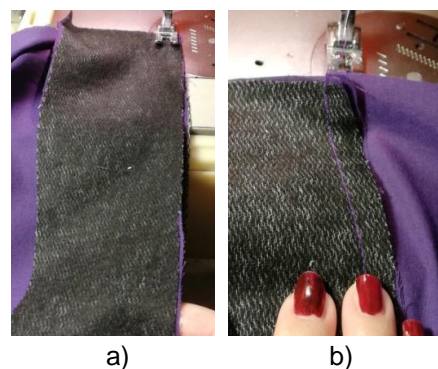
U eksperimentalnom dijelu rada prikazan je tehnološki proces šivanja korzeta s košaricama za osnovnu i podstavnu tkaninu. Proces je prikazan detaljno s naglaskom na opise karakterističnih tehnoloških operacija. Tehnološki procesi krojenja, šivanja košarice i izrade kroja prikazane su u prethodnim radovima prema literaturi [4-6].

Na osnovu već prikazanih postupaka i metoda slijedi postupak šivanja korzeta s košaricama.

Slika 1. Krojni dijelovi korzeta s košaricama pripremljeni za šivanje: a) krojni dijelovi poredani od prednje sredine i b) krojni dijelovi spojeni pribadačama (autorski rad).

Spajanje krojnih dijelova složenih od prednje sredine, bočnih dijelova prema stražnjoj sredini, prikazano je na slici 1a. Na taj se način spajaju svi dijelovi korzeta od prednje sredine prema stražnjoj sredini korzeta (lijeva strana) i onda od prednje sredine prema stražnjoj sredini (desna strana) korzeta. Ovako pripremljeni i posloženi krojni dijelovi od 1 do 5 s licem na lice, kao na slici 1b, spajaju se pribadačama i zatim šivaju. Krojni dijelovi korzeta su postavljeni na oznake (ureze) jer se pri tome neće zarotirati dijelovi korzeta. Šivanje se izvodi na šivaćem stroju Bagat - Višnja S electronic.

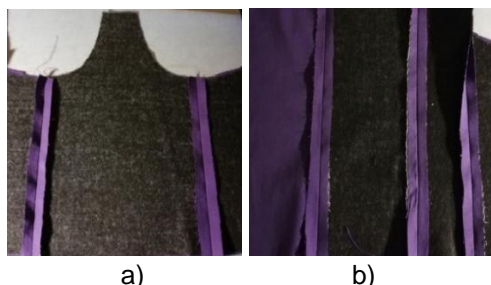
Slika 2. Šivanje korzeta s košaricama: a) spajanje dva krojna dijela za 1 cm i b) gotovi šav od 1 cm (autorski rad).

Slika 3. Šavovi korzeta a) Razglašavanje šavova s parnim glačalom i b) razglašani i ne razglašani šav (autorski rad).

Na slici 2a prikazano je šivanje krojnih dijela korzeta za 1 cm šava, dok su spojeni krojni dijelovi korzeta prikazani na slici 2b. Na slici 3a prikazano je razglašavanje šava parnim glačalom. Vrlo je bitno razglašati svaki šav zbog estetskog izgleda i kvalitete šava.

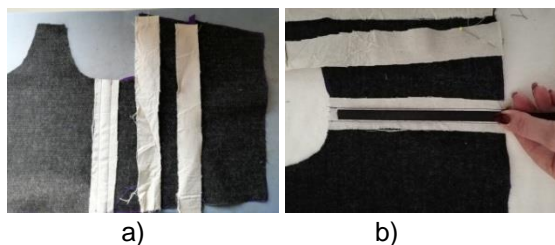
Na slici 3b prikazan je izgled razglačanog i ne razglačanog šava. Svi šavovi s naličja korzeta moraju biti razglašani kao na slici 4a i b. Razglašani šavovi na prednjem dijelu korzeta dani su na slici 5.

Slika 4. Razglašani šavovi za korzet s košaricama: a) prednji dio naličja korzeta i b) stražnji dio korzeta naličje korzeta (autorski rad).

Slika 5. Razglašani šavovi za korzet prednji dio lica korzeta (autorski rad).

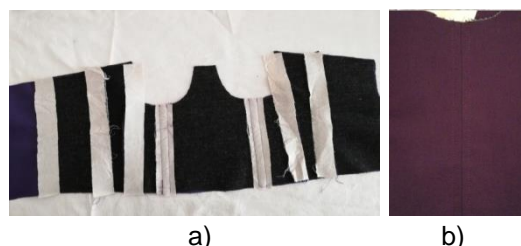

Slika 6. Postavljanje trakica od 2,5 cm: a) za utor plastičnih kostiju i b) trakica našivena na šav za korzet s košaricama i plastična kost za korzet prikazana preko druge trakice (autorski rad).

Nakon razglašavanja šavova kroje se trakice, ukupno šest, u smjeru osnove duljine 26 cm i širine 2,5 cm. Postavljene se trakice našivaju na svaki šav, slika 6a. Trakica se našiva 6 mm lijevo i desno od šava. U utor od trakica uvlače se plastične kosti, slika 6b. Kao alternativni materijali za kosti koriste se plastične vezice i

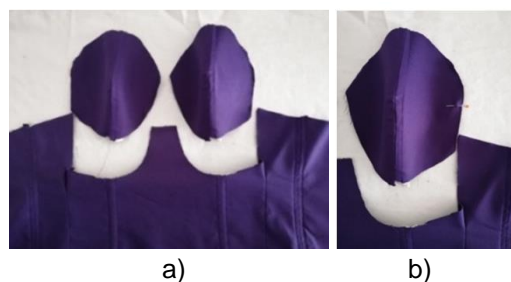
plastične trake, namjenjene za kosti korzeta, a opisane opširnije u literaturi [6].

Na slici 7a prikazani su šavovi s trakicama za plastične kosti na naličju korzeta, dok je na slici 7b prikazan šav s lica korzeta nakon našivenih trakica.

Slika 7. a) Trakice našivene na sve šavove za korzet s košaricama i b) šav s lica korzeta (autorski rad).

Nakon toga slijedi spajanje košarice [6]. Kada se spoje košarice, onda se dvije košarice spajaju u područje za košaricu i šivaju u polukrug, kao na slici 8a. Na slici 8a prikazani su sašiveni krojni dijelovi korzeta i priprema za ušivanje košarica na predviđeno mjesto. Na slici 8b prikazana je desna košarica s oznakom do kuda se ušiva košarica korzeta.

Slika 8. a) Spojeni krojni dijelovi korzeta i izrađene košarice korzeta i b) jedna košarica s detaljnim prikazom (autorski rad).

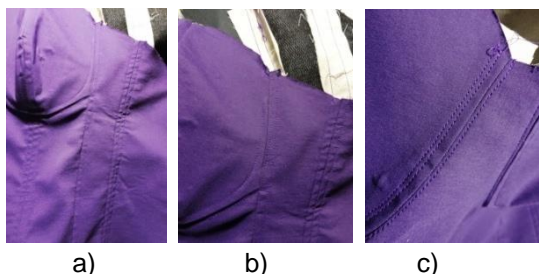
Na slici 9a prikazano je djelomično ušivena košarica na njeno predviđeno mjesto.

Slika 9. Djelomično ušivena košarica: a) naličje košarice korzeta i b) lice košarice korzeta.

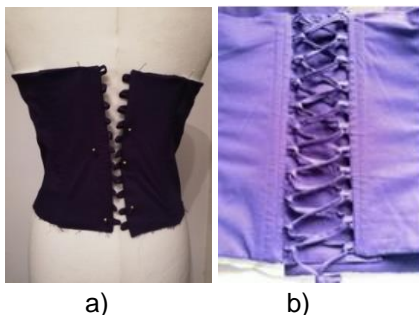
Poslije slijedi bočni šav korzeta koji se šiva do kraja, za kompletno spajanje korzeta, slika 9b.

Na slici 10a prikazane su ušivene košarice na odgovarajuće mjesto. Na slici 10b prikazana je košarica s oznakom za ušivanje u bočni šav korzeta, dok je na slici 10c prikazan šav s ukrasnim proštepima.

Slika 10. a) Vanjski izgled košarice bez podstave, b) detaljan prikaz ušivene košarice i c) detaljan prikaz šava (autorski rad).

U nastavku je opisan postupak vezanja korzeta na stražnjoj sredini s vezicom napravljenom od istog materijala kao korzet bez upotrebe metalnih alkica.

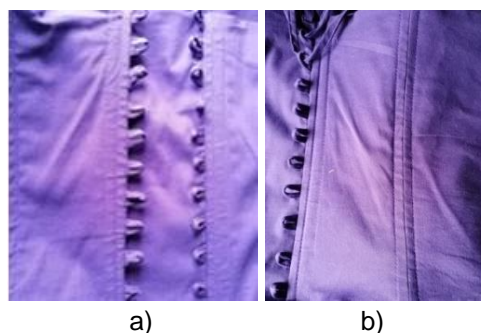
Slika 11. Kukice od tkanine: a) postavljene na stražnju sredinu i b) provučena traka od tkanine za vezanje (autorski rad).

Na slici 11a prikazane su kukice napravljene od tkanine. Trake se kroje u smjeru osnove, duljine od 5 cm, širine 2 cm i 22 komada. Nakon šivanja, gotove trakice su dužine 5 cm i širine 0,5 cm. Izrađene tekstilne trakice postavljaju se u razmaku od 2 cm od sredine svake trakice pri čemu čine tekstilnu kukicu. Na slici 11b prikazana je izrada trakice za vezanje korzeta na stražnjoj sredini. Traka za vezanje se kroji duljine 2 m i širine 2,5 cm, koja se provlači kroz kukice od tkanine u cik-cak smjeru.

Kod izrade kanala za plastične kosti na stražnjoj sredini, kroje se trakice širine 4 cm te duljine šava od 26 cm. Traka i osnovna tkanina prošivaju se prvo za 1 cm, onda od ruba za 1,5

cm te još jednom za 1 cm. Nakon toga slijedi postavljanje kukice na korzet. Na desnoj se strani stražnje sredine postavlja tkanina duljinom od 11,5 cm i širinom od 26 cm. Svaka se strana porubljuje za 1 cm, dok je duža strana preklopljena i bez šava.

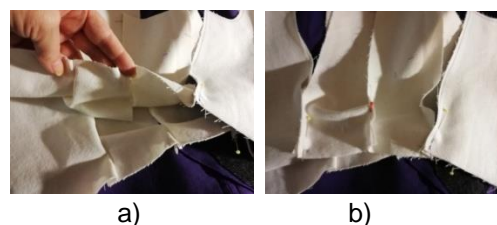
Na slici 12a prikazani su izrađeni utori za plastične kosti, kukice od tekstila ušivene na stražnji dio korzeta, te postavljena tkanina koja služi kao razmak između jedne strane i druge strane kukica za vezanje, slika 12b.

Slika 12. Stražnja sredina korzeta: a) postavljene tekstilne kukice i b) tekstilna vezica za vezanje i plastične kosti postavljene u korzet (autorski rad).

Podstavna bijela pamučna tkanina se spaja na isti način kao osnovna ljubičasta tkanina (slika 13). Prije toga se na podstavnu pamučnu tkaninu postavlja ljepljiva međupodstava kako je opisano u literaturi [5].

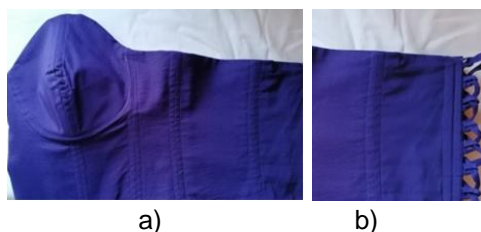
Na slici 13a i b prikazani su podstavni krojni dijelovi korzeta koji se pripremaju za spajanje (1 cm).

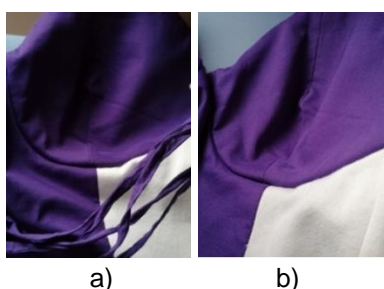
Slika 13. Spajanje podstave korzeta: a) krojni dijelovi posloženi po redu spajanja i b) pričvršćeni krojni dijelovi s pribadačama (autorski rad).

U nastavku je opisano šivanje podstavne bijele pamučne tkanine. Postupak započinje postavljanjem lice podstave na lice osnovne tkanine i šivanje po gornjem dijelu korzeta preko košarica za 1 cm. Zatim se napravi stražnja sredina gdje se dodaju kukice, okreće se korzet i stavljaju plastične kosti u otvore na svim

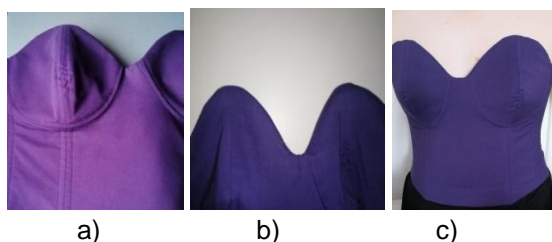
predviđenim mjestima. Ovo je jednostavniji način spajanja podstave i osnovne tkanine bez upotrebe kose trake. Na slici 14a i b prikazan je uredno sašiven vanjski i podstavni dio korzeta. Također prikazana je i sašivena trakica za vezanje korzeta, slika 15a. Na slici 15b prikazan je precizno sašiven unutarnji dio košarice korzeta s otvorenim srednjim šavom u unutrašnjosti košarice, za ubacivanje umetaka od spužve.

Slika 14. Šav gornjeg dijela korzeta: a) između podstave i osnovne tkanine, lijeva strana korzeta i b) stražnji dio korzeta s kukicama (autorski rad).

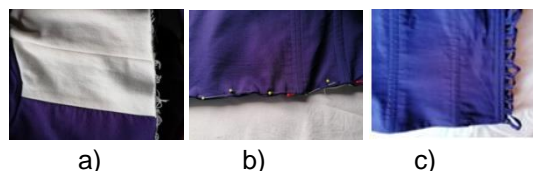

Slika 15. a) Izgled spojene osnovne tkanine i podstave na unutarnji dio korzeta s trakicama za vezanje i b) unutarnji dio košarice (autorski rad).

Slika 16. Sašivena osnovna i podstava tkanina: a) izgled šava spojen na gornjem dijelu korzeta kod košarica, b) sredina između dvije košarice i c) korzet s košaricama na tijelu (autorski rad).

Spajanje podstave s osnovnom tkaninom prikazano je na slici 16a. Zarezivanje šava s unutarnje strane korzeta između košarica, slika 16b. Izgled urednog šava između košarica na korzetu prikazan je na slici 16c.

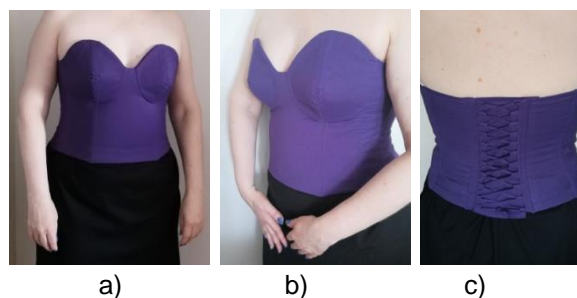
Slika 17. Osnovna i podstava tkanina: a) izgled nespojenog korzeta na donjem dijelu, b) pribadačama spojen donji šav te priprema za šivanje i c) ručno spojen korzet na donjem dijelu (autorski rad).

Na slici 17a prikazan je donji dio ljubičaste tkanine i bijele podstavne tkanine, dok je na slici 17b prikazan donji dio korzeta pripremljen pribadačama za nevidljivo ručno šivanje. Ručno zatvoren donji dio korzeta bez vidljivog šava prikazan je na slici 17c.

Ovo je jedan od načina zatvaranja korzeta koji omogućava izradu estetski urednog korzeta.

3. Izgled gotovog korzeta s košaricama

Prema analiziranim slikama od 1 do 18 prikazana je temeljita analiza i postupak šivanja korzeta s košaricama. Izgled gotovog korzeta s košaricama na tijelu žene prikazan je na slici 18a, b, c.

Slika 18. Gotov korzet s košaricama na tijelu žene: a) prednji dio b) bočni dio i c) stražnji dio (autorski rad).

Studenti smjera Kostimografija mogu prema priloženim uputama sašiti kompletan korzet, pratiti detaljne upute svake tehnološke operacije izrade korzeta s košaricama za potrebe online vježbi. Na taj način stječu praktično znanje i sigurnost u šivanju korzeta kod kuće.

4. Zaključak

Danas je većina odjevnih predmeta pod nazivom korzet varijanta povijesnih korzeta i interpretacije korzeta za različite namjene. U radu je opisana izrada specifičnog korzeta koji može biti dio

kostimografije različitih predstava, ali i zanimljiv odjevni predmet, tj. može se nositi svakodnevno, kao donje rublje ili kao zaseban element na drugi odjevni predmet.

Prema dugogodišnjem iskustvu opisan je jednostavniji način šivanja korzeta s košaricama kako bi se studentima olakšao postupak šivanja.

Rad je namijenjen studentima Kostimografije ali i ostalim studentima Tekstilnog i modnog dizajna.

Za daljnje potrebe e-učenja svaki student može dobiti na uvid i dodatni fotografski i video materijal, te dodatne savjete i upute.

Literatura

- [1] Rogale D., Ujević D., Firšt Rogale S., Hrastinski M.: *Procesi proizvodnje odjeće*, Sveučilište u Zagrebu, Tekstilno-tehnološki fakultet, Zagreb 2011., 6.1. - 6.7.
- [2] <https://www.merriam-webster.com/dictionary/sewing>, Pristupljeno: 2023-11-28
- [3] <https://enciklopedija.hr/clanak/sivanje>, Pristupljeno: 2023-10-28
- [4] Kocijančić Đ.: Izrada kroja korzeta s košaricama - online učenje, *Koža & Obuća* **72** (2023.) 3, 13-16
- [5] Kocijančić Đ.: Krojenje korzeta s košaricama - online učenje, *Koža & Obuća* **72** (2023.) 3, 17-20
- [6] Kocijančić Đ.: Šivanje košarice za korzet - online učenje, *Koža & Obuća* **72** (2023.) 4, 16-19